

УДК 347.952(477)

Приходько Валерія Юріївна –

студентка 3 курсу господарсько-правового факультету
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Valeriia Yu. Prikhodko –

3rd year student of Economic Law Faculty,
Yaroslav Mudryi National Law University
(77 Pushkinska Street, Kharkiv, 61024, Ukraine)

Радіонова Поліна Сергіївна –

студентка 3 курсу господарсько-правового факультету
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Polina S. Radionova –

3rd year student of Economic Law Faculty,
Yaroslav Mudryi National Law University
(77 Pushkinska Street, Kharkiv, 61024, Ukraine)

Виконання судових рішень як стадія цивільного процесу

У даній статті досліджено питання приналежності стадії виконання судових рішень до цивільного процесу, її значення як невід'ємної частини процесу. Законодавець виділяє цю стадію процесу поміж інших, з чого слідує, що виконавче провадження є відносно самостійним інститутом. У даній роботі ставиться під сумнів така самостійність, оскільки вважаємо недоцільним виділити окремо стадію, реалізація якої неможлива без тих, що їй передують.

Ключові слова: виконання судових рішень, стадії цивільного процесу, виконавче провадження, цивільний процес, правосуддя, державний виконавець, примусове виконання.

В данной статье исследован вопрос принадлежности стадии исполнения судебных решений к гражданскому процессу, ее значение как неотъемлемой части процесса. Законодатель выделяет эту стадию процесса среди всех других, из чего следует, что исполнительное производство является относительно самостоятельным институтом. В данной работе ставится под сомнение такая самостоятельность, поскольку считаем нецелесообразным выделить отдельно стадию, реализация которой невозможна без тех, что ей предшествуют.

Ключевые слова: исполнение судебных решений, стадии гражданского процесса, исполнительное производство, гражданский процесс, правосудие, государственный исполнитель, принудительное исполнение.

V.Yu. Prikhodko, P.S. Radionova Enforcement of Judgments as a Stage of a Civil Procedure

This article explores the problem of whether the enforcement of judgments belongs to civil process stage, its importance as an integral part of the process. The legislator distinguishes this stage of the process among others, which implies that enforcement proceedings are a relatively independent institution. This article calls into question such autonomy because we consider that pointless to single out a stage whose implementation is impossible without those that precede it. All stages of civil process is considered as a single system, parts of whom closely related to each other and there is no need to isolate them. In our opinion, all elements of that system – civil process stage – should be treated as one thing that exist for achieving a common goal. Judicial protection is the highest guarantee of the rights and freedoms of citizens and legal entities. It is carried out with the help of justice as a form of exercise of the judiciary, aimed at the protection and protection of civil rights and interests through the consideration and resolution of civil cases. According to the Constitution of Ukraine (hereinafter - the Constitution) everyone has the right to go to court to protect their violated rights. It can be argued that the

right of such an appeal, as well as the direct examination of the case and adjudication, is a right guaranteed by the Constitution, but not fully implemented. The actual exercise of such a right occurs at the stage of execution of court decisions, and therefore the main purpose of justice is carried out. Since judicial proceedings by themselves are not characterized by the final restoration of the infringed right, it can be said that the civil right is not renewed during civil proceedings. Therefore, there is a need to distinguish enforcement proceedings not as an independent institution, but as an integral part of the civil process, the stage at which such a process ends. And despite the fact that each stage has its own functional purpose, they are all designed to protect the rights and interests of individuals and legal entities.

Keywords: *enforcement of court decisions, stages of the civil procedure, enforcement procedure, civil procedure, justice, state executor, compulsory enforcement.*

Постановка проблеми. Судовий захист – найвища гарантія забезпечення прав і свобод громадян та юридичних осіб. Він здійснюється за допомогою правосуддя як форми реалізації судової влади, що спрямована на охорону та захист цивільних прав та інтересів шляхом розгляду і вирішення цивільних справ. Відповідно до Конституції України (далі – Конституція) кожен має право звернутися до суду для захисту своїх порушених прав. Можна стверджувати, що наявною можливістю такого звернення, а також безпосереднім розглядом справи та винесенням рішення це, гарантоване Конституцією, право забезпечуються, але не реалізується повною мірою. Фактична реалізація такого права відбувається на стадії виконання судових рішень, а отже здійснюється і головна мета правосуддя. Оскільки само по собі судове провадження не характеризується остаточним відновленням порушеного права, можна говорити про те, що протягом цивільного процесу право особи не поновлюється. Тому є потреба виділити виконавче провадження не як самостійний інститут, а як невід’ємну частину цивільного процесу – стадію, якою такий процес завершується.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогодні є багато наукових праць на обрану нами тему. Якщо проаналізувати відповідні роботи, то можна зробити висновок, що науковці не мають єдиної думки стосовно приналежності інституту виконання судових рішень до цивільного процесу. Питання є досить дискусійним, що, звісно, лише відкреслює актуальність нашої статті. Ми погоджуємося з думками авторів, які вважають виконавче провадження частиною процесу, зокрема це С.О. Якимчук, Є.О. Ятченко, М.Майка та інші. Також важливим є дослідження матеріалів, які містять протилежні висновки, наприклад роботи таких

авторів як В. І. Тертишніков, Л. Талан, С.В. Щербак, С.Я. Фурса. Особлива увага науковців до виконавчого провадження зумовлена тим, що останні декілька років триває реформа в цій сфері, зокрема Верховною Радою України було прийнято нові нормативно-правові акти, на підставі яких втратили чинність попередні закони та деякі підзаконні акти.

Невирішені раніше проблеми. Всі праці, які присвячені місцю інституту виконання судових рішень до частини цивільного процесу мають досить різну аргументацію. Ми вважаємо, що вирішувати поставлене питання треба спираючись на комплексний аналіз авторських думок та загальну теорію цивільного процесу. Саме таким чином можна сформувані логічні та обґрунтовані висновки.

Мета. Головною метою статті є дослідження питання про місце виконавчого провадження в системі цивільного процесуального права, вирішення питання про самостійність цього інституту.

Виклад основного матеріалу. Проблематика визначення місця інституту виконання судових рішень як частини процесу в цілому перш за все зумовлена його розвитком в Україні. Традиційно науковці виділяють становлення даного інституту до реформи 1864 року та після неї. До моменту законодавчого закріплення та загалом організації такого, не менш важливого ніж інші, етапу цивільного процесу в Україні існували подібні механізми, які за своєю суттю схожі до сучасного виконавчого провадження.

Вперше поняття судових виконавців (ябедників) згадується в «Руській правді». Реалізація рішень суду покладалася на приставів – службових осіб, які призначалися князем. До їх обов'язків, крім виконання судових рішень, входило також затримання боржника на вимогу

стягувача і забезпечення явки осіб, які викликалися до суду. З подальшим історичним і правовим розвитком Київської Русі та виданням однієї з частин Великої Правди під назвою «Суд Ярославль Володимеричь» права судових чиновників і судових виконавців отримали «мечники», які раніше здійснювали стягнення дані та князівських штрафів [1].

В XII сторіччі в Великій Правді замість ябедника та мечника згадується «тивун бояреск» і, водночас з цим, завершено перехід статусу судового виконавця від вояка до чиновника. Князівський Судебник XIII сторіччя визначав два види судових виконавців - приставів та підвойських судних грамот. Пізніше, за часів панування на українських землях польсько-литовської держави та в період Гетьманщини, функції судових виконавців здійснювали як самі судові чиновники, так і поліцейні сили [2].

Починаючи з приєднання України до складу Російської Імперії у 1654 р. та до XVIII століття, відповідно до правової системи Російської Імперії, впроваджується інститут судових приставів. Пізніше примусове виконання судових рішень покладається на поліцію. З 1775 до 1862 року замість поліції цю функцію виконував капітан-ісправник, що очолював повітовий підрозділ поліції, та його підлеглі. Також капітан-ісправник паралельно виконував повноваження голови земського суду, компетенція якого розповсюджувалась на весь повіт [2].

Другий етап розвитку інституту виконання судових рішень розпочинається з проведення Олександром II судової реформи в 1864 році. Реформою передбачалося також створення суду присяжних, відокремлення судів з адміністрації, введення в судову практику принципів гласності, усності, змагальності процесу та незмінності суддів [3].

Після створення СРСР реформування судової системи полягала у знищенні її як такої і створення інституту судових виконавців. Судовий виконавець – штатний працівник суду, який безпосередньо підпорядковувався судді, так само, як і секретар судового засідання. Новий етап становлення служби судових виконавців відбувся в 1973 році, з прийняттям Міністерством юстиції СРСР Інструкції про порядок виконання судових рішень. Суддя здійснював контроль за процесуальними діями

судового виконавця, а питаннями організації роботи судових виконавців видав старший судовий виконавець. Виконавець процесуально залежав від судді, який виносив переважну більшість процесуальних документів в процедурі примусового виконання рішень, оскільки виконавче провадження було частиною судового процесу та мало багато властивих судовому процесу рис та ознак. Згадана новела аж ніяк не позначилася на самій суті вже існуючої системи. Така схема примусового виконання рішень у радянський період повністю задовольняла вимоги часу, оскільки застереження населення та високий авторитет судового рішення на той момент практично виключали можливість невиконання рішення суду в добровільному порядку [4].

З набуттям Україною незалежності та зміною соціального та економічного курсу, виникла нагальна потреба у реформуванні судової системи, яка за прийнятою в 1991 році Концепцією мала набути статусу самостійної гілки державної влади. З прийняттям Конституції України судова система юридичне набувала статусу окремої і самостійної гілки державної влади. Але не зважаючи на конституційне розв'язання питання щодо статусу судової системи, вона де-факто залишалася в стані очікування окреслених Конституцією змін. Повільне просування реформ пояснювалось як відсутністю коштів, так і досвіду у цій важливій справі. Безумовно, уже тоді (1996 - 1997 роки) юридична спільнота - теоретики і практики - були єдині у тому, що створений за радянських часів Інститут судових виконавців віджив своє і не відповідає вимогам часу, новому статусу судової влади, радикальній реформі діяльності судів. Необхідність наведення елементарного порядку в державі вимагала впровадження виконавчої та договірної дисципліни на базі радикальної зміни механізмів і методів виконання судових рішень, інших державних та недержавних рішень.

Курс України на інтеграцію з європейським співтовариством вимагав, відповідно, адаптації українського законодавства до європейського. За цих умов точне і своєчасне виконання судових та інших рішень виходило на перший план як державна функція забезпечення іміджу держави. Потрібна була якісно нова структура – виконавча служба, наділена

широкими повноваженнями з примусового виконання рішень, створена для роботи в нових умовах: підвищення ролі приватної власності, свободи економічної діяльності, приватної ініціативи, конкуренції та ринкових відносин, забезпечення рішень іноземних судів і інших рішень.

Так, 24 березня 1998 року Верховною Радою України було ухвалено Закон України «Про державну виконавчу службу» та Закон України «Про виконавче провадження» від 21 квітня 1999 р., що врегулювали новий порядок проведення виконавчих дій новоствореним органом виконання – Державною виконавчою службою, яка покликана здійснювати примусове виконання рішень судів та інших органів в Україні. Відповідні закони визначили початок значного реформування всієї системи виконавчого провадження. Після втрати ними чинності діяльність Виконавчої служби регулюється Законом України «Про виконавче провадження» та Законом України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів». Ці нормативно-правові акти є новелами для українського законодавства перш за все через те, що в Законі України «Про виконавче провадження» запровадився новий інститут – приватних виконавців.

Міністерство юстиції України наказом від 15.12.1999 р. № 74/5 затвердило Інструкцію про проведення виконавчих дій, що набула юридичної сили з 1 січня 2000 р., при цьому зазначивши, що дія Інструкції колишнього Союзу РСР «Про виконавче провадження» 1985 р. на територію України не поширюється, що стало значним кроком у розвитку нового законодавства про виконавче провадження. З прийняттям нового Закону «Про виконавче провадження» вищезазначена інструкція втратила чинність, але її прийняття було важливим етапом не тільки в розвитку інституту примусового виконання судових рішень, а також у становленні національного законодавства в цілому, без радянського правового регулювання.

Щодо питання дослідження особливостей здійснення виконавчого провадження у цивільних справах в Європейському Союзі, то варто зазначити, що воно «викликає» сьогодні значну зацікавленість як серед вітчизняних науковців, так і серед правників-практиків.

Актуальним та необхідним для України є комплексне вивчення позитивного досвіду передових держав Європейського Союзу в частині правової регламентації та практики реалізації інституту виконавчого провадження, оскільки такі дослідження дають змогу запропонувати конкретні ефективні та результативні зміни до національного законодавства України в цій сфері. У зв'язку з прагненням України інтегруватися до Європейського правового простору вивчення досвіду провідних європейських країн з питань регламентації виконавчого провадження є актуальним і, беззаперечно, необхідним.

Перше, на чому варто зосередити увагу, це те, що практично у всіх країнах Євросоюзу активно функціонує інститут приватних виконавців, який зарекомендував себе досить позитивно. Як «свідчить» практика, він є результативнішим, ніж державні форми виконання судових рішень у цивільних справах. Окрім того, застосування інституту приватних виконавців дає можливість певним чином усунути проблему корупції. Варто зазначити, що в європейських країнах навіть немає назви приватний виконавець, бо вона вводить в оману, а, у свою чергу, активно використовуються такі поняття, як: «судові пристави» або «присяжні виконавці». Відповідно судові пристави – це особи, котрі склали присягу та у передбаченому законодавством порядку були призначені на публічно-правову посаду. Контроль за провадженням їхньої діяльності вищезазначених посадових осіб здійснює Міністерство Юстиції, а їхні дії чітко підпорядковані положенням спеціалізованих законів або інструкціям. За виконання своєї роботи виконавець отримує плату не за домовленістю, а відповідно до чітко визначених тарифів [5].

Наразі надамо характеристику деяким особливостям здійснення виконавчого провадження у Федеративній Республіці Німеччині. По-перше, правову регламентацію порядку здійснення виконавчого провадження в Німеччині становить Цивільний процесуальний кодекс Німеччини. Так, виконання судових рішень повинно здійснюватися безпосередньо у муніципальному суді, в межах юрисдикції якого передбачається проведення виконавчих дій. Особливістю є те, що виконавче провадження здійснюють реєстратори відповідного

муніципального суду, які отримують право реалізовувати свої повноваження на підставі спеціального сертифікату, який надає право щодо виконання рішення суду, зокрема у цивільній справі. Для того, щоб мати можливість та усі підстави для виконання рішення повинні бути дотримані такі умови: сторона повинна мати остаточне рішення за справою, це рішення, у свою чергу, має містити пункт та вказівку про виконання рішення з пунктом про виконання, а також воно має бути надіслане стороні, проти якої постановлено рішення [6].

Певні особливості виконавчого провадження є і в Італії. Так, рішення суду виконують судові виконавці, але й значну роль в процесі безпосереднього його виконання відіграє виконавчий суддя, який наділений правом одноособово вирішувати спірні питання, що можуть виникнути під час виконання або при створенні перешкод виконанню. Окрім того, суддя має право розгляду клопотань про відстрочку або розстрочку виконання та вирішує низку інших важливих питань, які мають місце під час виконання судових рішень. Таким чином, в Італії не лише судові виконавці беруть участь у виконанні рішення, але і суддя, який безпосередньо прийняв рішення у конкретній цивільній справі. На нашу думку, має місце правильний та обґрунтований підхід, оскільки суддя, який постановив відповідне рішення, має сприяти у законний спосіб його виконанню, оскільки, якщо рішення суду є невиконаним, то втрачається сенс правосуддя [7].

Щодо імплементації досвіду зарубіжних країн «на терени» України, то слід зазначити, що в нашій державі судді таку функцію не виконують. Проте досвід Італії у цій частині варто було б запозичити, оскільки суддя приймаючи рішення та беручи до уваги всі обставини справи, мав змогу надалі і сприяти швидшому та ефективнішому його виконанню. Беззаперечно, доволі часто мають місце випадки, коли рішення суду є незрозумілим для державного виконавця і він змушений звертатися до суду з клопотанням про його роз'яснення, тому активна участь самого судді у виконавчому провадженні забезпечила б і кращий результат виконання рішень.

Таким чином, на основі проведеного комплексного аналізу деяких особливостей здійснення виконавчого провадження у

цивільних справах в таких країнах Європейського Союзу, як: Федеративна Республіка Німеччина, Італія, ми можемо прийти до об'єктивного висновку, що у державах ЄС сформована ефективна система виконання судових рішень, зокрема інститут приватних виконавців забезпечує ефективніше їх виконання, аніж представники державного сектору виконання рішень суду, тому доцільним вбачається переймання позитивного досвіду та провадження його в Україні.

Спираючись на аналіз досвіду зарубіжних країн стосовно інституту виконання судових рішень, та його розвитку в Україні, вважаємо доцільним розглядати цей інститут як невід'ємну частину цивільного процесу. Цивільний процес – це діяльність суду та інших учасників цивільного судочинства з приводу розгляду та вирішення справи, що здійснюється в порядку, передбаченому цивільним процесуальним законодавством. Правосуддя – форма реалізації судової влади, правозастосовна діяльність суду, спрямована на охорону і захист цивільних прав та законних інтересів шляхом розгляду і вирішення цивільних справ. Таким чином, правосуддя – це форма реалізації судової влади, а цивільний процес – форма здійснення правосуддя.

У Рішенні Конституційного суду від 30 січня 2003 року (абз. 10 п. 9 у справі № 1-12/2003) зазначено: «Правосуддя за своєю суттю визнається таким лише за умови, що воно відповідає вимогам справедливості і забезпечує ефективне поновлення в правах...»[8]. На сьогодні, відповідно до чинного законодавства, судовий розгляд закінчується на етапі винесення рішення, і тоді постає питання, коли таке рішення винесене, але не виконане, чи можна говорити про здійснення правосуддя? Захист прав та інтересів фактично знаходить своє реальне втілення саме у виконавчому провадженні, тому, на нашу думку, цей етап є невід'ємною складовою цивільного процесу, і тільки після його остаточної реалізації у відповідності з судовим рішенням можна казати про здійснення правосуддя.

Така позиція висловлена також і в одному з рішень Європейського суду з прав людини. У справі «Дубенко проти України» зазначено, що гарантоване Конституцією право людини на судовий захист та положення ст. 6 параграфу 1

Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, були б примарними, якби правова система договірної держави допускала, щоб остаточне судове рішення, яке має обов'язкову силу, не виконувалося на шкоду одній із сторін. Отже, для цілей статті 6, виконання рішення, ухваленого будь-яким судом, має розцінюватися як складова частина «суду»[9]. З вищезазначеного випливає, що будучи невід'ємним елементом правосуддя, виконання судових рішень за такою природою не може не бути частиною цивільного процесу.

Відповідно до статті 2 Цивільного процесуального кодексу України завданням цивільного судочинства є справедливий, неупереджений та своєчасний розгляд і вирішення цивільних справ з метою ефективного захисту порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави. Вирішення справи не має бути завершено в судовій залі шляхом винесення відповідного рішення, в якому буде деталізоване порушене, невизнане або оспорюване право та шляхи його відновлення. В нашому розумінні вирішення справи – це повна та остаточна реалізація того самого права на правосуддя, що охоплює і розгляд справи, і винесення рішення, і його виконання. Тільки після завершення всіх зазначених етапів можна говорити про те, що справа вирішена і більше не потребує перегляду, оскільки права та інтереси особи вже були захищені належним чином.

Цивільний процес за своєю сутністю є складним, узгодженим, структурованим утворенням, тому доречно розглядати його як цілісну систему, яка має відповідні складові – стадії. Стадії цивільного процесу – це сукупність процесуальних дій, об'єднаних найближчою процесуальною метою і характеризуються власним змістом, колом суб'єктів, особливостями процесуального оформлення і просторово-часовими межами. Серед стадій виділяють наступні: відкриття провадження у справі; підготовче провадження; розгляд справи по суті; апеляційне провадження(перегляд рішень та ухвал судів першої інстанції, які не набрали законної сили); касаційне провадження(перегляд рішень та ухвал судів першої інстанції; постанов та ухвал апеляційної інстанції, які набрали законної сили);

провадження у зв'язку з нововиявленими або виключними обставинами; стадія виконання судових рішень. Перераховані стадії розташовані в ієрархії відповідно до їх послідовності. Тобто початком цивільного процесу є відкриття провадження, а його кінцевим етапом – виконання рішення.

На сьогодні багато науковців виділяють виконавче провадження як окрему та самостійну галузь права, з чим частково можна погодитись. Через те, що даний етап містить в собі велику кількість правових норм, які регулюють здійснення не тільки судових постанов, а й актив інших органів, об'єктивно виникають певні підстави розглядати сукупність норм про виконавче провадження як комплексну галузь права. Таку думку в своїх працях висловлює В. І. Тертишніков, виокремлюючи в так званому «цивільному виконавчому праві» предмет та метод правового регулювання [10]. Звісно, дуже важко не визнавати певне виокремлення виконавчого провадження поряд з іншими стадіями цивільного процесу, зокрема завдяки прийняттю значної кількості законодавчих актів, що регулюють виконавче провадження. Але, на наш погляд, така його відокремленість зовсім не дорівнює самостійності, оскільки всі норми, що охоплюють цю стадію, не будуть дієвими без попередніх етапів, урегульованих відповідними нормами цивільного процесуального права. Ми не вважаємо доречним визнання виконавчого права окремою галуззю, оскільки всі складові цивільного процесу нерозривно пов'язані між собою і кожна попередня є підставою для початку наступної. Відповідно і само виконання рішення є наслідком розгляду справи та повинне вважатися заключним етапом, так як не переходить в ніяку іншу стадію цивільного процесу [11].

Важливо також зазначити, що кожна стадія характеризується своєю метою, але в сукупності вони мають єдину ціль, закріплену для всього судочинства в цілому – захист прав та інтересів осіб. Отже, стадії цивільного процесу доречно розглядати як одне явище, яке поділено на відповідні складові, що мають свої особливості та конкретні цілі, але створені для того, щоб функціонувати разом для реалізації правосуддя.

Висновки. Підводячи підсумок, варто зазначити, що виконання судового рішення є

завершальною стадією цивільного судочинства, у якій рішення, що набрало законної сили, звертається до виконання та остаточно реалізується. Правосуддя в цивільному судочинстві не може бути визнане ефективним, якщо рішення по справі не будуть виконуватись саме в рамках судового провадження. Внаслідок цього, судова влада в країні може втратити свій авторитет та довіру, а здійснення правосуддя як головний принцип судочинства буде ставитись під сумнів.

Ми вважаємо за необхідне розглядати виконавче провадження не самостійно, а у

сукупності зі всіма іншими стадіями цивільного процесу, що буде логічно доповнювати і завершувати розгляд будь-якої справи. І не зважаючи на те, що кожна стадія має своє окреме функціональне призначення, усі вони покликані захищати права та інтереси фізичних і юридичних осіб.

Список використаних джерел:

1. Худенко В.В. Участники исполнительного производства: автореф. дис. канд. юрид. наук. Саратов, 1992. 22 с.
2. Памятники русского права. Памятники права периода укрепления русского централизованного государства XV–XVII вв. / под ред. Л.В. Черепнина. М.: Госюриздат, 1956. 632 с.
3. Заворотко П.П. Виконання судових рішень в Українській РСР (історико-правовий нарис). К.: Вища школа, 1973. 216 с.
4. Валеева Р.Х. Исполнение судебных решений в первые годы Советской власти. *Известия ВУЗов. Правоведение*. 1959. № 1. С. 109–112.
5. Миронюк Р.В. Окремі питання реформування системи органів виконання рішень суду та органів публічної адміністрації. *Журнал східноєвропейського права*. 2015. №13. С. 24-30.
6. Сіверін Д. В. Зарубіжний досвід діяльності органів, що здійснюють повноваження, пов'язані із виконанням судових рішень, та його адаптація до вітчизняної правової системи. *Європейські перспективи*. 2014. № 3. С. 81-87. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evpe_2014_3_14.
7. Шелевер Н.В. Особливості виконавчого провадження в країнах Європейського Союзу. *Форум права*. 2016. № 1. С.262-266.
8. Талан Л.Г. Виконавче провадження в структурі цивілістичного процесу. *Вісник Академії правових наук України*. 2009. № 2. С. 96-102. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vapny_2009_2_10.
8. Рішення Конституційного суду України № 1-12/2003. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v003p710-03>
9. Рішення ЄСПЛ Справа «Дубенко проти України» (Заява N 74221/01). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_251.
10. Тertyshnikov V. I. Гражданский процесс: Конспект лекций. Харьков: Консум, 2002. 239 с.
11. Протасов В. Н. Юридическая процедура. М.: Юрид. лит., 1991. 79 с.
12. Якимчук С. О. Виконання судових рішень як частина судового розгляду: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2015. 20 с.

References:

1. Khudenko V.V. Uchastnyky yspolnytelnoho proyzvodstva: avtoref. dys. kand. yuryd. nauk. Saratov, 1992. 22 s.
2. Pamiatnyky russkoho prava. Pamiatnyky prava peryoda ukreplenyia russkoho tsentralyzovannoho hosudarstva XV–XVII vv. / pod red. L.V. Cherepnyna. M.: Hosiuryzdat, 1956. 632 s.
3. Zavorotko P.P. Vykonnannia sudovykh rishen v Ukrainskii RSR (istoryko-pravovyi narys). K.: Vyshcha shkola, 1973. 216 s.

4. Valeeva R.Kh. Yspolnenye sudebnikh reshenyi v pervie hodi Sovetskoï vlasty. *Yzvestyia VUZov. Pravovedenye*. 1959. № 1. S. 109–112.
5. Myroniuk R.V. Okremi pytannia reformuvannia systemy orhaniv vykonannia rishen sudu ta orhaniv publichnoi administratsii. *Zhurnal skhidnoievropeiskoho prava*. 2015. №13. S. 24-30.
6. Siverin D. V. Zarubizhnyi dosvid diialnosti orhaniv, shcho zdiisniuiut povnovazhennia, pov'iazani iz vykonanniam sudovykh rishen, ta yoho adaptatsiia do vitchyznianoï pravovoi systemy. *Yevropeiski perspektyvy*. 2014. № 3. S. 81-87. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evpe_2014_3_14.
7. Shelever N.V. Osoblyvosti vykonavchoho provadzhennia v krainakh Yevropeiskoho Soiuzu. *Forum prava*. 2016. № 1. S. 262-266
8. Talan L.H. Vykonavche provadzhennia v strukturі tsyvilistychnoho protsesu. *Visnyk Akademii pravovykh nauk Ukrainy*. 2009. № 2. S. 96-102. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vapny_2009_2_10.
8. Rishennia Konstytutsiinoho sudu Ukrainy № 1-12/2003. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v003p710-03>
9. Rishennia YeSPL Sprava “Dubenko proty Ukrainy” (Zaiava N 74221/01). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_251.
10. Tertishnykov V. Y. Hrazhdanskyi protsess: Konspekt lektsyi. Kharkov: Konsum, 2002. 239 s.
11. Protasov V. N. Yurydycheskaia protsedura. M.: Yurid. lit., 1991. 79 s.
12. Yakymchuk S. O. Vykonannia sudovykh rishen yak chastyna sudovoho rozghliadu: avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.03. Nats. yuryd. un-t im. Yaroslava Mudroho. Kharkiv, 2015. 20 s.